

شاهرخ مسکوب
درآمدی به اساطیر ایران

فهرست

۹	یادداشت حسن کامشاد
۱۱	یادداشت ویراستار

بخش اول کلیات اسطوره

۱۹	۱ اسطوره چیست؟
۲۳	۲ تفسیر اسطوره
۴۷	۳ کلیاتی دربارهٔ اقوام هندواروپایی
۵۱	۴ زبان‌های ایرانی
۵۵	۵ منابع اطلاع از اساطیر ایران

بخش دوم اساطیر ایران

۶۱	۱ طرح مسئله
۶۳	۲ اسطوره در اندیشهٔ ایرانی

۸۱

۳ ایزدان جنگ

۸۷

۴ اندیشهٔ جنگ در حماسه

۹۷

نمایه

یادداشت حسن کامشاد

در میان انبوه اوراق و دفترچه‌های بازمانده از شاهرخ مسکوب، به تعدادی جزوه درس گفتار برخوردارم و یادم آمد در اوایل دهه ۱۳۵۰ از او دعوت شده بود در "مدرسه عالی تلویزیون و سینما" اساطیر ایران تدریس کند.

سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران پس از آغاز به کار و گسترش فعالیت‌هایش دریافت که مانند دیگر مؤسسات آموزشی، نیازمند نیروی انسانی کارآزموده در بخش‌های گوناگون آن سازمان است. بدین منظور در سال ۱۳۴۸ "مدرسه عالی تلویزیون و سینما" تأسیس شد تا دانش‌آموختگانش در سازمان رادیو-تلویزیون و حوزه سینما مشغول به کار شوند.

شاهرخ مسکوب، به طوری که می‌دانیم، از نوجوانی شیفته شاهنامه بود و همان‌گونه که حاشیه‌نویسی‌های او بر مجلدات شاهنامه بروخیم و شاهنامه چاپ مسکو طی سالیان دراز نشان می‌دهد، به اسطوره و تطور آن در حماسه توجه ویژه داشت.^۱ علاوه بر این‌ها، به ترجمه برخی تراژدی‌های کلاسیک یونان

۱. رجوع کنید به کتاب اخیراً منتشرشده شاهنامه در دو بازخوانی و نیز مقدمه‌ای بر رستم و اسفندیار و سوگ سیاوش.

یادداشت ویراستار

متن حاضر تقریرات شادروان مسکوب است که به صورت درس‌گفتار ایراد شده است. متنی که برای چاپ در اختیار ناشر قرار گرفت صورت خام نسخه‌برداری شده از روی نوار آن خطابه‌ها بود و نیازمند پاره‌ای اصلاحات. بنابراین ویراستار با توجه به اقتضای متن و بدون دخل و تصرف در لحن و سبک و نثر مؤلف آن را به شرح ذیل سامان داده است:

۱. ابتدا کل متن بخش‌بندی و سپس فصل‌بندی شد.
۲. برای مفاهیم اصلی معادل فرانسه (زبانی که مسکوب به آن مسلط بود و ترجمه می‌کرد) انتخاب گردید.
۳. مفاهیم و نام‌های اسطوره‌ای با کتاب‌هایی که سیاهه آن خواهد آمد تطبیق داده شد و موارد اشتباه در داخل متن اصلاح و مواردی که محل اختلاف بود در پانویس ذکر شده است.
۴. در مواردی که نقیصه‌ای در متن وجود داشته در پانویس و با ذکر منبع اصلاح گردیده است.
۵. منابع فارسی و لاتین و نقل‌قول‌ها با ارجاع به متون مورد اشاره تطبیق